

Uredništvo i uprava
ZAGREB MASARYKOVA 28a
Telefon 67-80
Uredništvo i uprava
za Slovensko i slovenski del
Julijanske Krajine
LJUBLJANA Eriavčeva 4a

ISTRA

GLASILLO SAVEZA JUGOSLOVENSKIH

EMIGRANATA IZ JULIJSKE KRAJINE

ZAPISNIK ZA GOD. 1938 SLUŽBENA AUSTRIJA I HITLEROVCI PREMA JUŽNOM TIROLU

Tako se zove mala knjižica pisana u hrvaškom jezikom, a izdana u Trstu od Družbe sv. Mohora, ili kako to piše na naslovnoj strani: »Triest 1938 — Izdalo društvo: Sodalizio S. Emigrator. Prvi članak u toj knjižici glasi: »Kraljevska obitelj«. Drugi članak nosi naslov: »Što treba da znamo u ovoj godinji s podnaslovima Godišnje dobi, Pomičuće svetkovine, Zabranja svečanog pirovanja, Zapovedni blagdan, Državni blagdan, Gradjanica godišnjice... Na trećoj strani »Pomirnje«, a na četvrtoj »Bilježovanje računa«. Na sljedećoj su poštanske tarife, a dalje »Siječanj — januar; veljaca — februar itd.

I dosta. Knjižica je gotova, 32 stranice. Da, na koricama je još i reklama za nultenog »Oče naš«... »Oče, budi volja tvoga i »Idimo za Isusom«.

Prolazeći tako vili božićnih praznika kroz osvijetljene gradske ulice krećete izložima knjiga, knjiga u svim veličinama, u svim bojama i sa svim mogućim sadržajima, nehotice stvarljivo taj naš »Zapisnik za 1938« pokraj njih.

Zamislite jednog časa taj malu, praznu knjižicu u izlogu velike zagrebačke knjižare...

Ali — stavite pred sebe taj »Zapisnik za 1938 godinu«. Pred sebe na stol. I zamislite se malo: I doveđite sve vezu — uzroku se postojcima i poslijedice s uzrocima.

Pustimo tu malu, praznu knjižicu, da govorim: I ne prekidajmo je našim zasidrenim upadicama. Neka priča.

Iz te priče izvucimo pouku!

Siromašnih, neuglednih, praznih tridesetak stranica te skromne knjižice — hrvatske knjižice i zašte u Trstu — priča nam mnogo više nego debeli sveči lukušno ukrašenih knjiga.

Kada se bude moglo, javit ćemo vam priču te male knjižice.

A do tada — izvucimo pouku mi koji smo ovdje i iz ovih odlomaka o toj maloj skromnoj knjižici. (t. p.)

VIJESTI NASEG LISTA U EMISIJAMA VELIKIH EVROPSKIH RADIOSTANICA

Zagreb, 1. januara 1938. — Jučer, na Silvestro, jedna velika evropska radiostanica, citirala je nekoliko vijesti iz našeg lista. Spomenuto je da su vijesti iz »Istrea«, organa emigranta iz Julijanske Krajine, koji izlazi u Zagrebu. Emisija je bila na talijanskom jeziku.

TRIJE IZLETI IZ JULIJSKE KRAJINE V JUGOSLAVIU

Za božićne praznike je obiskalo Sloveniju 225 Goričanov. Odjeljili so se u petek 24. decembra zjutraj in po dolgorajni vožnji so prispeli v Ljubljano še popoldne. Vrnili so se v torek 28. deceta pot pa nekoliko hitrej, ker so prispeli v Gorico v teki petih ur. Za božične praznike in na novo leto sta prisia dva vlaka Tržačanov. Z njimi se je pričelo tudi mnogo Krascev. Prvi vlak se je vrnil domov na Silvestrovo. (Agis)

NARUČITE ĐEZPNI KOLENDAR »SOČA« ZA 1938 GOD.

U njemu ćete naći sve što emigrant treba da zna o sticanju državljanstva, o dozvolama boravka i zapošenja, o regulisanju vojne obaveze itd. Kalendar je ukusno opremljen i stoji samo 8 dinara.

Naručuje se na adresu: Uprava »Istre«, Zagreb, Masarykova 28a II. kat.

Dobiva se i kod svih emigrantskih društava.

Njemački nacionalni-socijalizam služi se šovinizmom kao najvažnijem instrumentom svoje politike. Igdjegod postoji nejmačka narodna manjina, njemački hitlerizam izrabljuje takodjer nacionalna pitanja kao sredstvo rušenja države. Ali s druge strane je Hitler dozvola da može vrlo lako na sam konsekventno ignorirati svoje nacionalne i rascne teorije ako mu to konvenira. Nacionalni-socijalizam je, na primjer, zaboravio da se u Evropi vodi na jednom mestu proces potpunog iskorijenjivanja kompaktne mase od 180.000 Nijemaca. A zašto je to zaboravio? Samo zato što iskorijenjivanje provodi najuži saveznik.

Za Južni Tirol se više ne može niti kazati da tamо postoji neki sistem nacionalnog potlačivanja, već samo postoji svjesno i planjsko unistavanje jedne nijemalne manjine. Mussolini je 1936 izjavio u jednom svom govoru u talijanskom parlamentu:

»Nijemci u Južnom Tirolu nisu nijemacka narodna manjina, već jedino etnički ostatak. To je 180.000 stanovnika u Južnom Tirolu, za koju se može reći da medju njima ima 80.000 pomiješanih Talijana, za koje moramo da se brinemo i da im ponovno povratimo njihova stara talijanska porodična imena... Ostali 100.000 to su samo ostaci barbarskih invazija iz onog vremena kada Italija nije bila još Velika Sila, već je bila poprišje borba naroda sa siječvima i zapadacima!«

Dosadanji rezultati borbe protiv tih barbarskih ostašata su strašni. Nijemacki jezik je već davno izbačen iz službenog sabrača. A talijanski službeni vlasti suvereno i u sudovima i općinama. Nijemackim advokatima je zabranjeno, stavlje da govoru njemacki i u kategoriji suda u Bozenu. Nijemacki natpisi i u redakciji nisu dozvoljeni. Upotreba nijemackih imena za mesta i krajeve je strogo je zabranjena. Pa niti na grobovljima se ne tripi njemacki natpis, ne sa-

mo na novim, već se i stari natpisi na grobovljima talijaniziraju. Veik broj nijemackih prezimena promijenilo se na njezinim putem u talijanski. Oko 400 nijemackih pukčkih škola sa oko 700 razreda talijanizirano je. U njima se ne dozvoljava nikakova njemacka riječ. Jedino je nedjeljni školama bio do sada dozvoljena njemacka jezik, ali samo kad pređete, kada strani jezik, i to tih slijede, ali u poslijednjoj školskoj godini je i to ukinuto. Nijemacka privatna pouka je strogo progona. One Nijemci koji usprkos toga poučavaju njemačku dijelu, prognosi se najstrože i kažnjavaju velikim globama, ali oni sasvim nemački mogu prodavati njemacke liste i revije, prisljene su da drže isto toliki broj talijanskih listova i revija. Predevanje i kazaljne privrede u njemackom jeziku su potpuno oneognjećene. Filmovi s njemačkim tekstom su zabranjeni. Na isti način se zabranjuje predavanje njemackih stanicu preko radioja u javnim lokalima.

Jedan čitav red njemackih spomenika se već uništio, a naročito one spomenike koji predstavljaju herojsku borbu iz 1809. god., kada je talijanski fašizam promijenio, čitav niz imena nijemackih cesta. J. T. Dauči imenima austrijskih gradova, to se osjetilo među Nijemcima kada provokacija.

Između 1934 i 1936 bilo je oko 200 Južnotirolaca poslano u konfiskaciju od posebnih u tu svrhu sastavljenih komisija. Da se pospeši emigracija Južnotirolaca, najstrože se primjenjuju porekske mjeru. Zadužene nijemacke imanja okupljuje odmah u tu svrhu osnovan zavod (kot dijelnica agraria) prele (Tre Venetie) koji ih prepusta talijanskim kolonistima uz vrlo povoljne uslove. Korporativna Austrija je svoje sunarodnjake puštila na cijedilu.

Ona se Rimskim paktom odrekla mogućnosti da brani prava potresenih Nijemaca u Južnom Tirolu. Svaki put kada se na Južnog Tirola dize bolni krik pro-

Sretnju novu godinu nego što je bila lanska želimo pretplatnicima i čitateljima, a naročito onima koji ne mogu da budu čitatelji »Istre!«

gonjenih, Dolfus, a kasnije Schuschnigg, rekli bi odmahnuš rukom: »Pa Mussolini je ipak nešta dao. I iskorijenjivanje se nastavlja.«

Pred malo vremena je »Tiroli Anzeiger«, (katolički list u Južnom Tirolu, koji se s vremenom na vrijeme sjeti tiroških oslobodilačkih tradicija) otvoreno pisao da

Južnotroci moraju biti žrtvovani zajedničkoj osnovini Rim — Berlin.

Licemernim rječima žali taj organ što se položi Nijemaca u Južnom Tirolu nije ništa poboljša preko političkog prijateljstva Italije i Austrije, ali odmah nadade da nema nikakova razloga da se problem »Tirola postavlja i da se tako šteti talijansko-austrijskom prijateljstvu.«

Ove znakove treba gledati s jedne više tačke gledišta, jer su od fundamentalne važnosti. Tri 180.000 Tirolaca je na taj način žrtvovano onoj stari interesu u kojem ulaze Libija i Španija. Muslimani »soslobodjaju« muhanedance u Sjevernom Africi, a u isto vrijeme uništavaju katoličke »sabarce« u Južnom Tirolu.

Treba naglasiti da tu istu politiku zastupaju i austrijski nacional-socialisti.

I oni potpopužaju tu politiku izdajstva. Kada su ono 20. februara slavili 150 godišnjec pogubljenja Andresa Hofferja, tada su se u austrijskim hitlerovskim listovima pojavili patetični članici o tiroškom narodnom junaku i borcu za slobodu, ali niti jednom riječju nisu spomenuli Južni Tirol, niti je Andreas Hoffer bio Južnotirolac. Ako su Schuschnig i austrijski hitlerovci prodali i zaboravili Nijemce u Južnom Tirolu, austrijski narod nije svoju braću u Adiškoj dolini nikada zaboravio. Jer Južnotirolici su uvijek bili i ostaju dio austrijskog naroda, koji se nalazi u borbi za svoju nezavisnost protiv politike rata i fašizma, koji sprema crnu sudbinu čitavom austrijskom narodu.

Aleksander Schönau-Bef

ITALIJANSKI GLAS O ODNOŠAJIH MED JUGOSLAVIJE IN ITALIO

Mario Mariani, italijanski publicist, ki živi že mnogo let u Aržentini, je napisal članek v katerem vsaj deloma priznava pravo narančinskega stanja v naših krajih, ki so pod Italijo. Ker je Mariani nejavnih članek izšel v najbolj razširjenem Buenos Aireskem večerniku v »Criticu«, on 9. decembru, imajo njegova izvajanja znaten pomen tudi v kolikor se tiče informiranja argentinske javnosti o narodnostih pričikalih v Julijanski Krajini. Zato ga tu prisnasmam v prevodu:

»Italijani dveh generacija, t. j. onih generacija, ki sta zrastli potem ko se je v krovkanjem čet Viktorija Emanuel II. v letu 1870 deloma izvršilo narodno zedinjenje, sta se vzgajali, doma in v šolah, v prepirčanju, da so tudi se drugi dežele, ki so po zgodovini, jeziku in tradiciji Italijanske in ki čakajo na odrešitev. Takih dežel je bilo mnogo. Vendija pa so nasledniki mazzinianske in garibaldinske demokratične mlađinstvenosti zanemarili one, ki so se nahajale v Franciji — Korziku, Savoju in Nizzu ter Tunisu — in so usmerili svoje poglede predvsem na one dežele, ki so bile vključene v avstrijsko cesarstvo. In ki so dobitne neodrešene zemlje: o njihovih osvoboditvi je sanjala predvsem austrijska mladična. Od 1870 do 1914. In deželi so bile odrešnjene povod za Italijansko intervencijo v svetovni vojni. Ne odrešene so se smatrali avstrijske dežele Tirolska, Goriska in Tržaška. Maloko v Italiji je vedel, da je bilo v ogromnem možaku, iz katerega je bilo sestavljen habsburško-korenško cesarstvo, pomešanih 70 narodnosti in da bau se deželih, ki so jili Italijani smatrali za popolnoma Italijanske. Je živelj mnogo Nemcev in predvsem Slovencev.

UZNAKU JUG.-ITALIJANSKO PRIJATELJSTVA
IZLOŽBA TALIJANSKE UMJEĆNOSTI U BEOGRADU

Izložba u znaku tal.-jug. prijateljstva, izložba talijanske umjetnosti u Beogradu. Beograd je došao 4. o. m. conte Volpi, blivši guverner Libije i ministar finansija da izvrši pripreme za izložbo. Izložba bi trebala biti otvorena na proljeće, i to u muzeju Kneza

„Voix européennes“ o položaju našega naroda u Julijanski Krajini

Zagreb, jan. 1938. — Decembarski broj revije »Le voix européennes« (koja izlazi i u njemačkom i u engleskom izdanju) donosi dug članak o položaju našega naroda u Julij. Krajini poslije martovskog sporazuma izmedju Rima i Beograđa.

Sporazune konfiniranje i zatvorenike, »Entella«, rinasada agraria i u njemu funkciju, obećanja »Cianova« u Beogradu, članak Giovannija Maracchija u »Corriere liriano«, odlikovanje tršćanskog kveštora i postojanskog policijskog komesara jugoslovenskim odlikovanjem. Skoro sve te vijesti smo mi imali već u našem listu, ali u »Voix européennes« su date opširno i povezano u formi članka. Vidi da je pisan tog članka odlično informiran i da ima potpuno točne i ispravne poglede na cijeli taj kompleks pitanja. Članak je u formi pisma iz Trsta.

Umberto Urbanac-Urbani u Beogradu

»Politika« donosi: Ovih dana bavi se u Beogradu profesor univerziteta u Trstu, g. Umberto Urbani. G. Urbani je dobro poznat našoj književnoj javnosti kao prevodilac djela iz jugoslovenske literature i kao veliki prijatelj našega naroda. Prije kratkog vremena je došao u Zagreb, a sada je došao u Beograd, kako bi licno došao u što tješnju vezu s našim književnicima i umjetnicima i sporazumio se s njima o daljem radu na kulturnom polju.

G. Urbani je rodom Istranin. Iako mu je materinski jezik bio talijanski, svršio je našu osnovnu i srednju školu u Dalmaciji. Ima mnogo godina kako je g. Urbani stavio sebi u zadatak da upozna Talijane s našom literaturom itd. Itd. a uz to je i slika g. Umberta.

SPOMINI NA POT U ABESINIOU

V prihodnji številki vremeleću počeli objavljati daljši članak »Spomini na pot u Abesiniju«, ki ga je spisal naš delavec-vojak in v katerem opisuje svoja doživetja v abesinskem vojni. »Uredništvo.

OD SOČE DO REČINE, OD TRIGLAVA DO KAMENJAKA

Novi župnik u Lindaru i hrvatska propovijed

Zagreb, 5. januara 1938 — Ljubljanski Slovence od 2 o. m. donosili ovu vijest iz Lindara:

Novi župnik u Lindaru Josip Milic, koji je nastupio tu dužnost u prvoj polovini novembra, bio je u poslednjem vrijeme već dva puta pozvan od vlasti u Pazin radi stvari koje se tiču njegove službe. 8. novembra je bio u pokrajinski načelniku, a prisutan je bio i pokrajinski fašistički tajnik. Zahvaljujući od Milice da mora držati talijansku propovijed isto tako dugo kao i hrvatsku. («Le stesse parole che dice in croato de dire anche in italiano») — Iste riječi koje govorite hrvatski morate reći i talijanski. — Župnik je odgovorio da se on mora držati običaja svoga prethodnika kojem je biskupija naredila da čita evanđelje talijanski i hrvatski, da propovijedi hrvatski, a jedino o velikim blagdanima da nadodna još i farnovino (kratak govor) talijanski. Toga se Milic u praksi i držao i spriječio naredbe podstavljene u fašističkom tajniku.

Dne 6. decembra je bio Milic opet pozvan u Pazin. Ovog puta pred predstavnikom komesara Balancu, a prisutan je bio i okružni karabinjarski kapetan, Komesar je ga odmah zapitao zar mu nije bila dovoljna lekcija konfiskacija njegovog brata, i nastavio je: »Vi još nastavljate svojim radom. — Lindar je sav talijanski, osim par obitelji. Proti-vite se propovijedima u talijanskom jeziku. Vi imate jedino zauzimati. Vječni Mauro (prvašnji župnik) imao je dvije župe, pa zato nije mogao držati i talijansku propovijed. Vi poučavate djece vjeronauku hrvatski i time uništavate rad skole. Odraslima možete propovijediti u «dialektu», ali djece morate učiti jedino talijanski. Slično je govorio i kapelan karabinjera, a rekao mu je i cito: »Baš ovog časa dok smo mi ovdje, usugovosili pretdsjednik vladade i nas Duće izakazati si prijateljstvo. A vi? Zasto i vi ne sudjelujete u tom prijateljstvu? Vi svrćete uopće one-razgacivati italijanizaciju ovih krajeva. Vi ste gost ove države i jedete naš kruh. Dekle, što mislite. Hocete li učiti djece samo talijanski? — Milic im je od-vratio da radi kao njegov pretnasnik, ko je došao u Lindar iz Gradiške. Među starješinama je biskup. Ako hoćete kolike promjene obratite se biskupilje Komesar i kapelanu, a kasnije da njima nisu potrebno pisati biskupiji, već da će te stvar javiti preteklu, i nadodati su: »A vi pište biskupiji, ali tako da većina prianstva želi da se djece poučavaju talijanski, a talijanski se se-đavaju i prepovijedaju. To je protutolovlja-ta djece koja idu u talijansku školu učite hrvatski. — Čim taga mu je prigovorio i radi hrvatskog pjevanja u crkvi. Spominju mu je da dozvoljava da uči i filije univerzitetni upnik u Lindaru i njegova nećakinja. Na koncu je Komesar naredio da se može do-đediti da dodu u Lindar neponoznatu filiju i da polupuna prezre na župnom stanu, a on bi htio sam upozorenjem to sprječiti.

Komesar je cijelo vrijeme glasno vla-zao i lupao šakom o stol da sve čuli oni koji su čekali u pretsalbju.

Istog dana je bio saslušan i vele-crkvni filije univerzitetni župnik iz Lin-dara, organist Zlatar i njegovoj kćer-ka Ljuba.

Župnik Minatori-Knaflec v Sv. Ivanu pri Trstu

Sv. Ivan pri Trstu, januara 1938.

Pri smrti zaduženog slovenskega župnika Šile se postal župnik tega predmetnega občina za izazivo slovenskim značajem neki Minatori, ki je se pred kratkim pisal za Knafleca. Novi župnik skuša sedati postopoma izložiti in cerkev slovensko petje in slovensko molitve, ki bili še bila po nekaj meseci od strani politične oblasti po-skoro enotni ukinuti zoperi proučljivi. V ta namen je hotel pridobiti tamoznega organista, da bi naučil pet slovenske pevce tudi kako italijanski pesen in jo zapel z njimi med slovensko maso. Organist pa se meni ni dal izrabiti in take vse prej kakor kršćanske same.

Hrvatske molitve u Svetvinčetu

Sv. Vinčent, jan. 1938. — Narod u Svetvinčetu i okolici sačuvao je bio još stari običaj da se u sva mala mala kraljica kaže duše pokojnika. Molitvi počinju i vode po redu različiti seljaci. Ova godina je došlo red na Martina Milovana Ča-bridunika da započinje i vodi tute molitve. Molitvi je bio prisutan i podstavljene Edmondo Volpi, pa je odmah satne prija-vio Milovanu fašističkom tajniku. On je pozvao Milovanu k sebi i pozvao ga je radi toga, a ujedno je i zabranio daljnje molitve na hrvatskom jeziku.

Posestva slovenskih kmetov, ki so žila v zadnjih letih na dražbo

Pred kratkim smo podali seznam hrvatskih posestvov v naseljih Smoljan, Rapoči, Stokovi, Čabroniči in Krase v občini Sv. Vinčenat, ki so izgubili svojo posest in so sedaj samo še koloni na zemljišču, ki je bilo došlo nižnja last.

V naslednjem pa podamo pregled takih posestev po koprski okraji.

V Pobegu je od 126 posestev že 29 bilo prodanih na dražbi. Od teh je kupila 11. Cassa rurale v Pobegu, 6 odvetnik Sardos iz Kopra, 3 odvetnik Derin iz Kopra, 3 razni drugi Italijani Konra, eno pa prosulj fašistički avduh Peter Piciga iz Pobegu, ki je sedaj z vso družino v zaporu. Ker je hotel spraviti po nedolžnosti v tem celo vrsto naših ljudi iz Pobegov in so sedaj vasi.

Iz Češarjev je od 80 posestev 5 bilo prodanih na dražbi. Pokupila je vseh pet Cassa rurale iz Pobegov.

V Bertikih je od 155 posestnikov 21 izgubil svoje imetje. Načine posestev (4) je kupil neki Loncevez iz Režije, druga pa večini razni Italijani iz Trsta, Milič in Konra.

Radi kriomčarenja stavljeno im imanje pod sekvestar

Oola iz januara 1938. — Poznato je kako smo iz rata osromiliščidaleko više nego smo kada bili. Tako je na primer nas seljak Gioli Mati zvan Rokin bio pretežno rata, a i nekoliko godina iz rata, najmanjši čovjek u selu Imao je uvijek početi vola u 7-8 kvara, ali sedan nema ništa, jer je morao komad po komad na prodaju kako bi platio porez, niti nekako preživio sa familijom. Kada mu nije ostalo više ništa, počeo je da prenosi iz Riječke slobo-dne zone živežne pamirnice, da nekako prehrani obitelj, ili su ga nekoliko puta uhvatili. Bio je osudjen na velike globe, pa kako nije mogao da platí te globove, vlast mu je stavili pod sekvestar sve što je posjedovao. Na sličan način su izgubili svoja imanja i ostali neki seljaci, kao na primjer Maglica Tomisa zvan Bašljan, Maglica Blaž zvan Brigant, Manuševič Anton zvan Jikin i Juršević Jakov zvan Vrbčov.

Svi su oni na taj način ostali bez svoje zemlje.

Čudnovati postupci naših općinskih lječenika

Vodice, januara 1938. — Već smo u par navrata pisali o našem općinskom lječeniku dr. Dolcu u Podgradu. Moramo da vam opet izjavimo jedan njegov najnoviji podvig.

Nekončani naščevički umro je djetete. Mrvaca se ne smije pokopati dok ga lječnik ne pregleda. Svjedodži in pregledi se plaća lječniku 50 lira. Taj naš čovjek je odmah ofisao u Podgrad, ali lječnik nije htio da dodele, jer da je riječno vrijeme, da će doći kasnije. Ali ni kasnije nije do-đao, pa se tako mrtvo dijete šestih dana smrtri počelo rasplasti. Nesretni otac je tada sam odrijeđen na groblište i pokopao ga, jer svećenik ga nije smio sprovoditi bez potvrde lječnika.

Ali u zao čas, jer ga je dr. Dolce prijavio, na taj čovjek bio pozvan na sud u Bistrici, gdje je osuđiven na kazan od 200 lira i na plaćanje ostalih troškova. Ujedno je morao dijete ponovno iskopati, da ga lječnik pregleda i platiti za to lječniku posebni honorar.

Opaška uređništva: Ovaj vijest smo primili od jednog čovjeka iz loga, ali je donosimo sa dužnom rezervom, jer ne možemo vjerovati, da se lakovite stvari mogu desavati.

Na Novu godinu na Rijeci

Rijeka, januara 1938. Na Rijeci je dočekana Nova godina sa malo oduska, ker je su sami dali naši mladići i djeca po starim običajima. Običaj je, maline, da se mladjarilje i djeca, kojih su na taj dan do-zvoljeno bili u gradu i u noći, što inace ne smiju, igraju po riječkom korzu i starom gradu istrošnim i pokvarenim loncima kao nozomotom. Uslijed toga vladala je na Rijeci, a pogolovo u starom gradu, velika gulta.

Interesantno je spomenuti, da je tom zgodom razbijeno više starih kandelabri.

NOVA GODINA JE ZAPOČELA

Pričelj smo čekovne uplatnice i molimo pretplatnike da se s njima posluže.

Neka nam ova godina bude bolja nego lanjska.

Ako svi pretplatnici izvrše svoju dužnost, list će moći izlaziti na 6 strana i zadovoljavati potrebama.

Poduprimo naš jedini list slanjem pretpлатne i sakupljanjem novih pretplatnika.

Drobiz

— Kneža pri Grabovem — (Agis) Karabinjeri so aretrili babico Marijo Klavžar, osmijeno sodelovanja pri odpravi plodu, ki se nahaja že od 21 decembra v zapori.

* — Radi bega čez mejo se je moral zavoravati pred kazenskim senatom gorilicega sodišča Albert Gregorič iz Gorice. Zahtevalo njegovega zagovornika, da se obtoženca oprosi na podlagi zadnje amnestije, je senat zavrnil. (Agis).

* — Gorica — V Gorici je dne 24. decembra umrla gospa Marija Simčič, mati odvetnika dr. Jeofila Simčiča in gospo-aneice dr. Kraljeve. Blagi pokojnici, ki je mnogo dobrega storila revjezem, večni po-krov! Zaljubičim naše sožalje!

* — Trst — Jadranskom obalom i dalje haraju sniježne bure. Oko Trsta brzina vjetra iznosi se 100 kilometra na sat. U Bariu i drugim krajnjim ločkanam plovootoka snijeg je napadao u velikim kolčinama.

* — Premantura — Vozceši se biciklom iz Pule u Premanturu lakše je nastrajalo Anton Rakšič pok. Antonia, star 35 godina. Da izbjegne jednega automobile, on je s biciklom pada s ceste i zadratio ozljede lakše naravi. Ipak je morao potražiti lječničku pomoc.

* — Pula — 2 o. m. je u veliku sve-čanost predao prefekt Cimorion nagrade bitke za žito. Nagradjeni su neki ve-leposjednici (grofovi, samostani, advo-kati), a manje nagrade su dobili skelači, večinom iz talijanskih mesta (Buje, Vodnjan, Galizana).

* — Pula — Listovi javljaju da Kranjski rudnik čisti dati ove godine mili-joni ton gljenjena. 1937 izvadeno je 900 hiljada tona, dok je 1921 god. bilo isko-pano tek 30 hiljada tona.

* — Pula — Od Mussolinija su primili po 600 lira nagrade radi rođenja bliznaca Brešan Šimun iz Tinjana i Klapčić Paškval iz Labna.

* — Barban — Mijo Paulić iz Dragozeti osudjen je na 300 lira globe, jer da je navodno ukrao 90 lira Fumi Šegoti na pravu Luce Lazaric u Barbanu.

* — Trst. (Agis) Pred tržaškim so-điščem je bil obsojen vofer Tavčar Vid Oblak, Marij Stoka in A. Pertot ter ga z vozom K. Lutina odpeljali v mesto, kjer so ga prodali za staro zeleno. Le delno se Jim je posrečil drugi poskus tativne 10 kv. zelenza, kjer so ga po izvršeni, tativni hotel skriti na nekem travniku. Opazil jih je strašnjik in karabinjeri so jih pozneje aretrirali.

* — Trst. (Agis) Pred tržaškim so-điščem je bil obsojen vofer Tavčar Vid Dutevolj na 20 dini zapora in 400 lir denarnice kazni, ker je iz maščevanja poškodoval avto Maria Levi-Minziha. Na isto kazen je bil obsojen njegov poma-gnik Filipič Valentini, kateremu se pa kazen ne vpiše v kazenski list. Do maščevanja je prislo, ker je pred mesecu Tavčar po nesreči poškodoval avto Levi-Minziha in mu mora za to plačati 300 lir odškodnine.

* — Trst. — (Agis) Gorški nadšef mons. C. Margotti je dal pobudo za zidanje semenišča v Trstu.

* — Gorica — (Agis) Anton Vi-dic, star 22 let je bil obsojen na 2 me-seca zapora, ker se ni pravočasno javil na nabor.

* — Idrija. (Agis). Aretirali so Fran-ča Jerkič, ker se je zoperstavljal obla-stem.

* — Zgonik na Krasu. (Agis) Na Mi-klavževu je bila izvršena ponovna posve-čitev fare presv. Srcu Ježušu v lepa procesija ter postavljen kip na mesto, kjer so neznani silnikovci ukradli kip sv. Antonia. Vinski pridelek je bil letos iz-redno dober. Poslovno se je postavil Galež.

* — Dobrodob. (Agis) Prefekt je imenoval na mesto starega nov občinskih svet. Imenovani so: Andrej Gergolet, Vlktor Frandolj, Josip Jarc, Lojze in Josip Peric ter Josip Ferletič.

* — Tržič (Agis). Pred kratkim so zeli s vso maglico graditi nov vodovod. Vodo bodo dobivali iz Ronkov, kjer so pred letom dobili močan izvirnik. V zadnjih letih se je to mesto zelo povečalo in šteje že 20.000 ljudi ter je v njem že začelo primanjkovati vode.

* — Gorica — (Agis). Na dan sje-rijanske materje in otrok je bila izvršena s posvečenjem zastopnika, kot mati naјvečjega Števila otrok, Ivanka Stergar iz Kanata, ki jo bodo postali v Rim na materinski kongres.

* — Trst. (Agis) 350.000 lir je dobitna fašistična zveza za zgraditev fašistične doma. Denar so dali tržaški ladje-delnicarji.

SLOVENEC V ZAGREBU SE PRIPOROČA DOMAČE SLOVENSKO PODJETJE

„BRUNSWICK“

Pariski Modelsalon, Ilica 54,
I. kat, ZAGREB

Izdeluje po meri in najmodernejših modelih tvearke »Brunswick« — Paris vso moško in žensko garderobo po sledenih cenah:

moška oblike Din 350.—
suknje Din 300.—, damskih pláščev
(model) Din 200.— popravila od
Din 80.— dalej, obračanje oblike ali
suknje Din 250.—

Naročnike v provinciji na željo
posetimo z vzorci, vsa naročila iz
provincije za obračanje in modeliranje
oblek izvršujemo z obratno pošto.

„PROSVJETA“

KNIŽARA I PAPIRNICA

JOSIP A. AHMETOVIĆ
SUŠAK

Pisači pribor — najveći izbor in naj-
niže cijene. Telefon: 373

Galović Juraj

SUŠAK

TELEFON 196. Brzovoj: SVEVOĆE

Uvoz, izvoz južnog suhog i svje-
žeg voća i zemaljskih proizvoda.

Sapunara „REČINA“

Ing. KONRAD MOHOVIĆ

— Sušak —

ZAŠTO MORA SVAKI EMIGRANT BITI PRETPLATNIK „ISTRE“

Jer je to JEDINI LIST, koji štiti interese emigranata.

Jer je to JEDINI LIST, količine ščene o stanju našega naroda u Italiji.

Jer je to JEDINI LIST, koji informira o društvenom životu emigranata.

Jer je to JEDINI LIST, koji sistematski registrira vanjskopolitičke događaje koji su u vezi s nama.

Jer je to JEDINI LIST, koji sistemski registrira sve kulturne pojave u vezi s nama i svi kulturni rad naših u emigraciji i onih u Julijskoj Krajini.

ZATO MORA SVAKI EMIGRANT BITI PRETPLATNIK „ISTRE“!

SVAKI EMIGRANT MORA BITI P R O P A G A T O R „ I S T R E “ !

PRIJAVA PREPLATE

Naši čitališči mogu preplačati svoje prijatelje na naš list popunivši ovu prijavu. Prijava treba odrežati i poslati našoj upravi. — Novi pretplatnik: Ime i prezime: : : : : : Adresa: : : : : : Preplatio se od : : : : : do : : : : : Šaljem preplatu za : : : : : mjeseci putem ček, računa Pošt. Št. br. 36.780 Potpis:

TVORNICA FINIH LIKERA BRAĆA WORTMANN SUŠAK

FRANJO GAUŠ
trgovina mješovite robe
SUSAK, Račkijeva 18
Zeli sretnu Novu godinu svim svojim cijenjenim mušterijama!

Vi trebate kaljače!

19-

38152—651

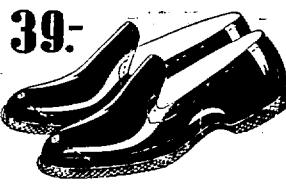
35

78155—651

Ženske gumenе kaljače sa poluvišokom petom, sa pojačanim špicama i rubom, sačuvate Vašu obuću od vlage i blata u sniježnim zimskim danima.

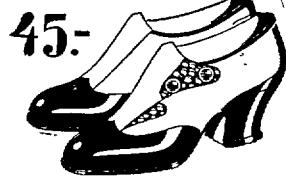
39-

98157—660

Elegantne i jake muške kaljače sa specijalnim pojačanim djonom. Čuvaju Vaše cipele od vlage, a kuću od blata.

45-

78655—658

Posljednja novost. Elegantna ženska kaljača. Gornji dio izrađen od lagok elastičnog materijala, te zbog toga neobično udobna pri hodu.

Rata

I. R. MILOŠ

Trgovina mješovite robe

SUŠAK

NIKOLA DIKLIC

KAVANA „BARAJEVO“

Stalna večernja glazba

SUŠAK

Račkoga ulica 40

„TIPKA“

Mehanička radionica za pisače, računske i sve ostale uredske strojeve

K. KOVACHEVIC
SUŠAK

Strossmayerova 17 — Telefon 19—

AGENCIJA ZA PROMET NEKRETNINA, posreduje za kupnju i prodaju, iznajmljivanje, pronadaju, učinak, poveznicu, hotel, trgovinskih lokalâ, stanova i t. d. Traži i nudi gradilista, blizu mora i u gradu u svrhe gradnje u Sušaku i okolicâ. Vrlo jeftino imade odmah za prodat nekolicina objekata u različitim vrijednostima. Informacije FRANE JAGODNIK, SUŠAK, Trg Kralja Aleksandra 2.

Veronika Kamenar

Trgovina mješovite robe

SUŠAK

Istarska ulica broj 7

IVAN LUČIĆ

SUŠAK

Prijestolonasljedničko Št. 22

Trgovina drva i svih vrsti ugljena